

УДК 343.9:343.95

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.11>

ВІДМЕЖУВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОЮ ОСОБОЮ ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ШАХРАЙСТВА

Кришевич О.В.,

*кандидат юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ
ORCID: 0000-0001-6136-8106*

Задніченко С.І.,

*заступник начальника
Департаменту документального забезпечення –
начальник управління організаційного забезпечення
та контролю Національної поліції України
ORCID: 0009-0005-3461-4451*

Кришевич О.В., Задніченко С.І. Відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службою особою від суміжних складів кримінальних правопорушень та шахрайства.

Одним із фундаментів поточної антикорупційної політики та інституційної реформи у сфері боротьби з корупцією є встановлення кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Пріоритетним напрямом діяльності правоохоронних органів на території України є протидія корупційним правопорушенням вчиненими службовими особами і одним із видів є прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди. У статті окреслюється понятійний аспект відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди від суміжних складів кримінальних правопорушень, які передбачають відповідальність за правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, а саме: містить деякі схожі ознаки із ознаками складів суміжних кримінальних правопорушень, таких як незаконне збагачення (стаття 368-5 Кримінального кодексу України), зловживання впливом (стаття 369-2 Кримінального кодексу України), провокація підкупу (стаття 370 Кримінального кодексу України). Крім того, звертається увага на розмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержанням неправомірної вигоди з шахрайством (стаття 190 Кримінального кодексу України).

Зосереджено увагу, на спільних та відмінних ознаках складів кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 Кримінального кодексу України, із суміжними складами, а саме: підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3 КК України), підкуп особи, яка надає публічні послуги) (368-4 КК України), незаконне збагачення (стаття 368-5 Кримінального кодексу України), зловживання впливом (стаття 369-2 Кримінального кодексу України), провокація підкупу (стаття 370 Кримінального кодексу України) та шахрайством (стаття 190 Кримінального кодексу України). Акцентовано увагу на критеріях об'єктивних та суб'єктивних ознак, які дають змогу провести відповідне розмежування.

Ключові слова: корупційне кримінальне правопорушення, неправомірна вигода, склад правопорушення, відмежування, шахрайство, службова особа, кримінальна відповідальність, кваліфікація, прийняття, пропозиція, обіцянка, одержання, зловживання впливом, провокація, незаконне збагачення.

Kryshevych O.V., Zadnichenko S.I. Distinguishing the acceptance of an offer, promise or receipt of an unlawful benefit by an official from related criminal offenses and fraud.

One of the foundations of the current anti-corruption policy and institutional reform in the field of fighting corruption is the establishment of criminal liability for criminal offenses in the field of official activities and professional activities related to the provision of public services. The priority area of law enforcement activities in Ukraine is combating corruption offenses committed by public officials, and one of the types is acceptance of an offer, promise or receipt of an unlawful benefit. The article outlines the conceptual aspect of distinguishing acceptance of an offer, promise or receipt of an undue benefit from related *corpus delicti* of criminal offenses which provide for liability for offenses in the field of official activity and professional activity related to the provision of public services, namely, it contains some similar features to those of related criminal offenses such as illicit enrichment (Article 368-5 of the Criminal Code of Ukraine), abuse of influence (Article 369-2 of the Criminal Code of Ukraine), and conducting of bribery. In addition, attention is drawn to the distinction between acceptance of an offer, promise or receipt of an unlawful benefit and fraud (Article 190 of the Criminal Code of Ukraine).

The article focuses on the common and distinctive features of the elements of a criminal offense under Article 368 of the Criminal Code of Ukraine with related elements, namely: bribery of an official of a legal entity of private law regardless of its organizational and legal form (Art. 368-3 of the Criminal Code of Ukraine), bribery of a person providing public services (368-4 of the Criminal Code of Ukraine), illicit enrichment (Article 368-5 of the Criminal Code of Ukraine), abuse of influence (Article 369-2 of the Criminal Code of Ukraine), provocation of bribery (Article 370 of the Criminal Code of Ukraine) and fraud (Article 190 of the Criminal Code of Ukraine). The author emphasizes the criteria of objective and subjective features which allow for the appropriate distinction.

Key words: corruption criminal offense, unlawful benefit, *corpus delicti*, distinction, fraud, official, criminal liability, qualification, acceptance, offer, promise, receipt, abuse of influence, provocation, illicit enrichment.

Постановка проблеми. Кримінальна відповідальність за прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди передбачена ст. 368 Кримінального кодексу України (далі – КК України) і віднесено до корупційних, а також включено до розділу XVII Особливої частини КК України, яка визначає систему кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг і містить деякі схожі ознаки із ознаками складів суміжних правопорушень, але на практиці виникають суперечності, пов'язані з відмежуванням від суміжних складів правопорушень. Це стосується таких суміжних кримінальних правопорушень, як підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України), підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3 КК України), підкуп особи, яка надає публічні послуги (ст. 368-4 КК України), незаконне збагачення (ст. 368-5 КК України), зловживання впливом (ст. 369-2 КК України), провокація підкупу (ст. 370 КК України) та (ст. 190 КК України).

Стан опрацювання цієї проблематики. Окремі аспекти відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди передбачена ст. 368 КК України від суміжних складів корупційних правопорушень досліджували такі науковці, як О.С. Бондаренко, М.Б. Желік, А.В. Савченко, М.І. Хавронюк, О.О. Дудоров, В.М. Киричко, О.М. Джужа, М.І. Мельник, Д.М. Тичина, В.І. Шакур, Ю.Б. Курилюк. Але наявні наукові дослідження з цієї проблеми потребують подальшого розвитку та вдосконалення.

Мета статті – дослідження наукового та практичного аспекту виявлення проблемних питань щодо застосування норми ст. 368 КК України та розмежування від суміжних складів кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Склади кримінальних правопорушень передбачених розділом XVII Особливої частини КК України, що визначають систему кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг в ч. 3 ст. 368-3 (Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми) та ч. 3 ст. 368-4 КК України (Підкуп особи, яка надає публічні послуги), співпадають з ознаках об'єктивними та суб'єктивним, а саме: об'єкт (посягає на правові відносини у сфері встановленого порядку державного управління та надання публічних послуг), об'єктивна сторона (прийняття пропозиції, обіцянки чи одержання), предмет (неправомірна виго-

да), суб'єктивна сторона (вина у формі умислу), але відмежовуються від ст. 368 КК за суб'єктом кримінального правопорушення. Оскільки понятійний аспект щодо суб'єкта службова особа у ст. 368 КК України передбачено у примітці 1 до ст. 364 КК України, а суб'єктом прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди за ч. 3 та ч. 4 ст. 368-3 є службова особа юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а за ч. 3 та 4 аудитором, нотаріус, приватний виконавець, експерт, оцінювач, третейський суддя або інша особа, яка провадить професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, а також незалежний посередник чи арбітр під час розгляду колективних трудових спорів. Таким чином, суб'єктом кримінального, передбаченого ст. 368 КК України є будь-яка службова особа, включаючи службову особу, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище, також керівники державних чи комунальних підприємств, установ чи організацій, а суб'єктом прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди за ч. 3, ч. 4 ст. 368-3 КК України є службові особи юридичних осіб приватного права (можуть бути такими, що являють собою: а) об'єднання осіб; б) об'єднання майна; в) об'єднання осіб та майна. Від конкретного виду юридичної особи приватного права залежить перелік установчих документів, обсяг правосуб'єктності такої особи, порядок набуття і реалізації нею прав та обов'язків). Крім того, у ч. 3, ч. 4 ст. 368-4 КК України суб'єкти надання публічних послуг, хоча і є відмінними від поняття службової особи передбаченим у примітці до ст. 364 КК України, але за деяких умов їх складно розрізнити, оскільки у диспозиції ч. 3 ст. 368-4 КК України законодавець використовує відкритий перелік осіб, які можуть стати суб'єктом цього кримінального правопорушення, зокрема застосовуючи вираз «інша особа, яка провадить професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг» (аудитор, нотаріус, експерт, оцінювач, третейський суддя або інша особа, яка провадить професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, а також незалежний посередник чи арбітр під час розгляду колективних трудових спорів). Тобто, для суб'єкта притаманні ознаки як службової особи які передбачені у примітці 1 до ст. 364 КК України, так і іншої особи, яка провадить професійну діяльність з надання публічних послуг. М.І. Хавронюк звертає увагу, що особи, які надають публічні послуги, мають з публічними службовими особами однакові чи близькі функції, проте не наділені «посадовою ознакою» службової особи – не займають відповідних посад чи не виконують функції за спеціальним повноваженням, характерним для публічних службових осіб; виділення у числі суб'єктів вчинення кримінального правопорушення за ст. 368-4 КК України осіб, які надають публічні послуги, вказує на те, що законодавець охопив цією статтею і виконання ними повноважень, характерних для публічних службових осіб; публічні службові особи в законному порядку не можуть надавати публічні послуги, підкуп щодо яких охоплюється ст. 368-4 КК України [4, с. 142].

Підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ч.ч. 3, 4 ст. 354 КК) полягає у прийнятті пропозиції, обіцянки або одержання працівником підприємства, установи чи організації, який не є службовою особою, або особою, яка працює на користь підприємства, установи чи організації, неправомірної вигоди, а так само прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи невчинення будь-яких дій з використанням становища, яке займає працівник на підприємстві, в установі чи організації, або у зв'язку з діяльністю особи на користь підприємства, установи чи організації, в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особ. Таким чином, суб'єктом згідно ст. 354 КК є спеціальний суб'єкт, а саме: може бути працівник підприємства, установи чи організації, незалежно від роду діяльності, який не є службовою особою (секретар-референт, консультант тощо). При цьому під особою, яка працює на користь підприємства, установи, організації, слід розуміти особу, яка виконує роботу або надає послугу відповідно до договору з таким підприємством, установою, організацією (п. 1 примітки до ст. 354 КК) і це можуть бути особи, які працюють в апараті правоохоронних органів, дипломатичної служби, у сфері виробництва, медичного обслуговування, а згідно ст. 368 КК України тільки службова особа згідно примітки до ст. 364 КК України. Якщо в силу своєї посади особа виконує й професійні, виробничі або технічні функції, й організаційно-розпорядчі або адміністративно-господарські функції (головний лікар, директор школи тощо), необхідно встановити у зв'язку з якими із них перебуває вчинене особою діяння. У разі, коли зв'язок між таким діянням та організаційно-розпорядчими або адміністративно-господарськими функціями відсутній (наприклад, директор школи одержав неправомірну вигоду від батьків учня за високу оцінку з дисципліни, яку він безпосередньо викладає), вчинене не може кваліфікуватись як кримінальне

правопорушення у сфері службової діяльності (ст. 368 КК). Критерієм відмежування незаконного збагачення є суб'єкт кримінального правопорушення передбаченого ч.ч. 3, 4 ст. 354 КК, є працівник підприємства, установи чи організації незалежно від форми власності, якому не притаманні функціональні обов'язки службової особи (виконання владних, організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій). У свою чергу, суб'єктом незаконного збагачення є особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, якій притаманні як функціональні, так і посадові обов'язки службової особи (приналежність особи до органу державної влади, місцевого самоврядування, державного чи комунального підприємства, установи, організації). Потребує уточнення ситуації, коли службова особа при одержанні неправомірної вигоди виступає не як управлінець, а як професіонал (наприклад, головний лікар одержує неправомірну вигоду за проведення операції, а завідувач кафедри - за виставлення «потрібної» оцінки на іспиті). Зазначені дії таких суб'єктів, незважаючи на їх належність до числа службових осіб, за наявності підстав мають кваліфікуватися за ч. 3 (ч. 4) ст. 354 КК, а не за ст. 368 КК [3]. Сказане стосується й лікаря, який ставить діагноз, здійснює обстеження, лікування, проводить операцію, і викладача, який навчає, виховує, передає знання й контролює їх засвоєння. Якщо прийняття пропозиції (обіцянки) неправомірної вигоди або її одержання вчиняється тим, хто здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, учинене має кваліфікуватися за ч. 3 (ч. 4) не ст. 354, а ст. 368-4 КК. Коли умовою надання неправомірної вигоди є здійснення впливу на уповноважену особу з використання для цього особою-посередником свого службового становища чи наданих їй повноважень, вчинене кваліфікується за відповідними частинами статей 368, 368³, 368⁴, 369 КК України. У випадку, коли за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави, неправомірну вигоду отримано службовою особою і цей вплив остання могла здійснити із використанням нею влади або службового становища (наприклад, у зв'язку зі службовою залежністю першої), дії винної особи слід кваліфікувати за відповідною частиною ст. 368 КК України [4, с. 132].

Що стосується відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою від інших суміжних складів кримінального правопорушення, зокрема незаконного збагачення (ст. 368-5 КК України) та зловживання впливом (ст. 369-2 КК України), то тут можна виокремити декілька критеріїв відповідного відмежування [9]. Ст. 368 та ч. 3 ст. 369-2 КК України відмежовуються не тільки за суб'єктом, оскільки суб'єкт кримінального правопорушення за ст. 369-2 КК України є загальним, тобто ним може виступати будь-яка особа, яка обіцяє здійснити вплив на іншого суб'єкта, який вже є спеціальним, але й за факультативними ознаками суб'єктивної сторони (мотивами вчинення цього правопорушення). У ст. 368 КК України мотивами прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою є здійснення саме цією особою з використанням свого службового становища певних дій на користь надавача обіцянки, пропозиції або власне неправомірної вигоди, а у ст. 369-2 КК України може бути мотив впливу суб'єктом вчинення цього правопорушення (ним може бути у тому числі службова особа) на іншу особу, уповноважену на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. При відмежуванні незаконного збагачення від прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК) слід виходити з того, що останній склад кримінального правопорушення обумовлений вчиненням або невчиненням службовою особою, яка одержує неправомірну вигоду для себе чи третьої особи, в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища, тоді як при незаконному збагаченні така обумовленість відсутня. Тобто, кримінальна відповідальність за ст. 368 КК настає тоді, коли одержання неправомірної вигоди особою відбувається в обмін на вчинення чи невчинення нею в інтересах того, хто надає неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища. Ст. 368-5 КК не пов'язує набуття активів від активної чи пасивної поведінки особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, тобто від виконання нею чи утримання від виконання якихось певних дій на користь особи, яка дає ці активи, або в інтересах третіх осіб. Іншим критерієм відмежування цих кримінальних правопорушень є момент їх вчинення: за ч. 1 ст. 368 КК злочин визнається закінченим із моменту прийняття пропозиції, обіцянки або одержання службовою особою хоча б частини обумовленої неправомірної вигоди, тоді як за ст. 368-5 КК для визнання кримінального правопорушення закінченим необхідно встановити факт набуття у власність винним активів у значному розмірі. Також, ці кримінальні правопорушення відрізняються між собою за

формою вчинення, оскільки незаконне збагачення проявляється у двох альтернативних формах, а ст. 368 КК, – у трьох. Окрім цього, визнано закінченим кримінальним правопорушенням обіцянку та пропозицію неправомірної вигоди, а незаконне збагачення у цих випадках за наявності на те підстав може кваліфікуватися як готування до незаконного збагачення чи замах на це кримінальне правопорушення. Також відмежування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368 КК України від неправомірного збагачення (ст. 368-5 КК України) за ознаками об'єктивної сторони – кримінальне правопорушення, передбачене ст. 368-5 КК України, на відміну від передбаченого ст. 368 КК України, вважається закінченим з моменту фактичного набуття активів. Крім того, вчинення цього кримінального правопорушення не передбачає наявності такої ознаки, як вчинення певних дій або обіцянка вчинити певні дії з використанням свого службового становища. Різниця в предметі, оскільки у ст. 368-5 КК України, на відміну від неправомірної вигоди, може означати лише матеріальний об'єкт – актив, роботи або послуги, але не може бути простою обіцянкою або пропозицією [2]. Таким чином, діяння, передбачені ст. 368-5 КК та ст. 368 КК, співвідносяться як загальна та спеціальна норми права, оскільки диспозиція ст. 368 КК охоплює більш вузьке коло діянь, оскільки передбачає кримінальну відповідальність тільки тоді, коли одержання неправомірної вигоди особою відбувається в обмін на вчинення чи невчинення нею будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища. Але, диспозиція ст. 368-5 КК не пов'язує (не ставить у залежність) одержання неправомірної вигоди від активної чи пасивної поведінки службової особи. Незаконне збагачення встановлює заборону на одержання вигоди будь-якого виду та вигляду поза межами встановлених законом підстав та порядку, оскільки службова особа тільки тому що вона має статус державної публічної службової особи і наділена службовими повноваженнями, за будь-яких умов, приводів, обставин, причин не має права отримувати грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, подарунки, пожертви, інші особистісні знаки уваги, які або не забезпечені еквівалентом витраченого робочого часу на виконання службових повноважень та/чи на зайняття іншими дозволеними законом видами діяльності, що не суперечать інтересам служби, або не відповідають загальноновизнаним уявленням гостинності, або очевидно є незаслуженими.

Об'єднана палата Касаційного кримінального суду Верховного Суду Постановою від 17.10.2022 у справі 686/13801/16-к, розмежовуючи одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст.368 КК) та шахрайство (ст. 190 КК), висловила наступне [6]: 1. Легковірне ставлення до шахрая може ґрунтуватися на службових відносинах (начальник – підлеглий). 2. Якщо службова особа заради досягнення бажаного для себе результату використовує не свою владу або службове становище, а особисті зв'язки, дружні чи родинні стосунки з іншими, у тому числі й службовими особами, склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368 КК, відсутній. 3. Дії службової особи, яка одержала гроші чи інші матеріальні цінності начебто для передачі іншій особі (зокрема, службовій або уповноваженій), а насправді мала намір не передавати їх, а привласнити, належить кваліфікувати не за ст. 368 КК, а за відповідною частиною ст. 190 КК як шахрайство. Таким чином, шахрайство та одержання неправомірної вигоди розмежовуються за способом вчинення правопорушення (у першому випадку службова особа застосовує обман, а у другому обіцянку використати своє службове становище), а також за мотивами вчинення. Дії службової особи, яка, одержуючи гроші чи інші цінності начебто для передачі іншій службовій особі як неправомірну вигоду, мала намір їх привласнити, слід кваліфікувати не за ст. 368 КК, а за відповідними частинами статей 190 і 364 КК як шахрайство і зловживання владою чи службовим становищем, а за наявності для того підстав – і за відповідними частинами статей 27, 15 та 369 КК як підбурювання до замаху на пропозицію або надання неправомірної вигоди. Особа, яка в такому випадку пропонує або надає неправомірну вигоду, несе відповідальність за замах на злочин, передбачений ст. 369 КК [5].

Висновки. Відмежування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою від суміжних складів кримінального правопорушення здійснюється за:

1) суб'єктом: у випадку кваліфікації за ст. 368 КК України є службова особа згідно примітки 1 до ст. 364 КК України; за ч. 3 ст. 368-3 – службова особа юридичної особи приватного права, незалежно від організаційно-правової форми; за ч. 3 ст. 368-4 – перелічені у диспозиції цієї статті особи, а також інші особи, які здійснюють професійну діяльність у сфері надання публічних послуг;

2) предметом: у ст. 368 КК України може бути як конкретно визначених об'єкт матеріального світу, так і нематеріальний об'єкт (обіцянка чи пропозиція у його надання); ст. 368-5 КК України є виключно матеріальний об'єкт – актив, роботи або послуги;

3) об'єктивною стороною: спосіб у ст. 190 КК України (обман, родинні зв'язки, зловживання довірою) та ст. 368 КК України (використання службового становища);

4) суб'єктивною стороною: у ст. 368 КК України мотивами є здійснення саме суб'єктом з використанням свого службового становища певних дій на користь надавача обіцянки, пропозиції або власне неправомірної вигоди; у ст. 369-2 КК України мотив впливу суб'єктом вчинення цього правопорушення (ним може бути у тому числі службова особа) на іншу особу, уповноважену на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
2. Дюрдь В.І. Проблемні питання відмежування зловживання впливом від суміжних складів злочинів (ст. 368, 3683, 3684 КК України). Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми. Харків. 2019. С. 73–75.
3. Желік М.Б. Розмежування складів злочинів, спільною ознакою яких є суспільно-небезпечне діяння у вигляді прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди. Проблеми та стан дотримання захисту прав людини в Україні: зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 18-19 серпня 2017 р.). Львів: Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2017. С. 33–36.
4. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування; за ред. М.І. Хавронюка. К.: Москаленко О.М., 2019. 464 с.
5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко та ін.; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
6. Постанова Верховного Суду від 17 жовтня 2022 року у справі 686/13801/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106940469>.